

litat, l'autoexigència meticulosa que els caracteritza i l'alt grau d'implicació i identificació en l'activitat de l'Institut. A continuació en va lloar les obres de tots dos de manera individualitzada: de Lídia Pons va ressaltar la publicació *Iodització i apitxament al Vallès: interpretació sociolingüística i psicolingüística dels canvis fonètics*, i, de Joaquim Rafel, la concepció d'un projecte lexicogràfic de gran volada: el *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana*, base del *Diccionari del català contemporani* o *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*. De Rafel va destacar haver executat de manera admirable el projecte, que va qualificar com una iniciativa descomunal per a una comunitat lingüística com la catalana.

Finalment, també els homenatjats van intervenir al final de l'acte. Lídia Pons va mostrar-se, com sempre, generosa i agraïda amb tots els participants i amb la comissió organitzadora, amb els col·legues del Departament de Filologia Catalana i del grup de recerca «Llengua i Publicitat» de la UB, com també amb la Facultat de Filologia, amb els estudiants i amb els col·legues i familiars assistents. Va acabar la presentació explicant una anècdota personal que “poca gent coneixia” sobre com, i gràcies a la lingüística i a Trubetzkoi més concretament, els homenatjats es van conèixer. Joaquim Rafel, que també tenia intenció d'explicar la mateixa anècdota, va començar amb un *divertimento* sobre els detalls d'un amor segellat per la lingüística, *divertimento* que va continuar desenvolupant, atenant al seu vessant de lexicògraf, quan va metaforitzar l'emotivitat de l'acte a través de desgranar les accepcions de l'entrada de diccionari *emoció*, especialment amb usos com *contenir l'emoció* i altres que van fer somriure el públic assistent. També va reflexionar sobre l'activitat docent i el funcionament cerebral del professorat, cosa que va contribuir a afirmar la seva saviesa.

L'acte va cloure amb una gran ovació per part del públic en reconeixement de la trajectòria professional de Lídia Pons i Joaquim Rafel, un reconeixement ple d'emotivitat, gratitud i afectivitat. I és que, tal com assenyala Montserrat Adam, sumades totes dues, les trajectòries constitueixen més d'un segle dedicat a la UB i a la llengua catalana. Gràcies, Joaquim i Lídia, per haver-ho fet possible.

Andreu BOSCH I RODOREDÀ
Universitat de Barcelona
Josefina CARRERA-SABATÉ
Universitat de Barcelona

Col·loqui «Mirades de la ciència sobre el temps» (26 i 27 de maig de 2014). — Els dies 26 i 27 de maig de 2014 es va celebrar a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona el col·loqui «Mirades de la ciència sobre el temps», organitzat per José Enrique Gargallo Gil, amb la col·laboració de Maria-Reina Bastardas Rufat, Joan Fontana i Tous i Antonio Torres Torres, dins el marc del projecte *ParemióRom* (FFI2011-24032): *Paremiología romance: refranes meteorológicos y territorio*.

Després de la inauguració oficial, la primera sessió (9 h — 11 h), de les vuit de què constava el programa, presidida per José Enrique Gargallo Gil, es va encetar amb el poeta i assagista Alfonso Alegre Heitzmann, la intervenció del qual va versar sobre «El poema y la epifanía del tiempo». A continuació, Xosé Afonso Álvarez, membre del projecte *ParemióRom*, així com investigador del Centro de Lingüística da Universidade de Lisboa, va presentar les directrius de l'esmentat projecte amb la comunicació: «“Cuan el tiempo ye del tiempo, nunca ye mal tiempo”. El proyec-to *ParemióRom*».

La segona sessió (11:30 h — 14 h), presidida per Maria-Reina Bastardas Rufat, va comptar amb la conferència «El temps psicològic», a càrrec de Joaquim Arnau Querol, professor emèrit del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la UB. Tot seguit, Pere Busquets Buezo, professor de Geologia de la UB, va abordar els «Ritmes dels processos geològics i ritmes de les

activitats sobre el medi generats per la nostra espècie». El bloc matutí va finalitzar amb l'anàlisi de la professora de Fisiologia de la UB, i especialista en Cronobiologia, Trinitat Cambras Riu, sobre «Els ritmes circadianis: la mesura biològica del curs del dia».

Nikola Vuletić va presidir la tercera sessió (16:30 h — 18 h), en la qual Francesc Colom, professor de Medicina de la UB, va tractar les diverses «Alteracions de la percepció del temps i psicopatologia». Seguidament, Josep Maria Esquirol, professor de Filosofia de la UB, es va endinsar en la «Filosofia de l'experiència del temps».

La quarta sessió (18:30 h — 20 h), última del programa previst per a dilluns 26 de maig, va ser presidida per Antonio Torres Torres, i va comptar amb la participació del professor d'organització d'empreses a la UAB i la UPC, i consultor d'empreses, Joan Fonollosa, el qual va traslladar al públic assistent algunes «Reflexions sobre la naturalesa del temps». Finalment, David Jou, catedràtic de Física de la Matèria Condensada a la UAB, i poeta, va oferir una anàlisi sobre les «Relativitats del temps en la física».

La primera sessió (9 h — 11:30 h) del dimarts 27 de maig, cinquena del programa, va ser presidida per Maria-Reina Bastardas Rufat. Hi van intervenir M. Carme Junyent, professora de Lingüística General de la UB, amb la conferència intitolada «El temps en les llengües del món»; així com el professor de Filologia Semítica de la UB, José Ramón Magdalena Nom de Déu, amb algunes «Observaciones climáticas y meteorológicas en textos de viajeros judíos»; i, en tercer lloc, Javier Martín Vide, professor de Geografia Física de la UB, i climatòleg, que es va centrar en «El tiempo del clima».

Amb l'escrupolosa puntualitat que va regir tot el col·loqui, a les 12 h (i fins a tres quarts de dues), s'iniciava la sisena sessió, presidida per Xosé Afonso Álvarez, en la qual el President de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, Ramon Pascual, va pronunciar una conferència sobre «El temps: concepte físic i mesura». D'altra banda, Carles Simó Torres, professor de Matemàtica Aplicada de la UB i Premi Nacional de Recerca 2012, va afrontar «El temps com a variable independent en els sistemes dinàmics: una variable real? complexa? prescindible?».

Antonio Torres Torres va presidir la setena sessió (16 h — 17:45 h), en la qual la professora d'Història de l'Art a la Universitat de Zadar (Croàcia), Sofija Sorić, va centrar la seva comunicació en «Weather on Medieval Portals of the Mediterranean». A continuació, Joan Vallès, responsable del grup de recerca d'Etnobotànica de la UB, va proposar una sortida virtual per la natura de les regions catalanoparlants: «“Herba de les orenetes”, “flor de sant Joan”, “octubre”, “col d'hivern”»: diversos aspectes del temps en el saber popular sobre les plantes detectats a través de recerques etnobotàniques en territoris de llengua catalana».

La vuitena sessió (18:15 h — 20 h), darrera del programa, presidida per José Enrique Gargallo Gil, va comptar amb la presència del catedràtic jubilat de Filologia Francesa de la UB, Alain Verjat, el qual va tractar «El imaginario del tiempo»; i, finalment, Nikola Vuletić, professor del Departament d'Estudis Francesos i Iberoromànics de la Universitat de Zadar (Croàcia), amb la següent proposta: «El temps d'una ciutat medieval: quan la filologia desxifra la cultura del temps». Tot seguit, el darrer ponent, juntament amb l'organitzador, José Enrique Gargallo Gil, i el Vicerector de Recerca, Innovació i Transferència, Jordi Alberch, van cloure el col·loqui, el qual va destacar per la transversalitat de les disciplines representades (val la pena esmentar que els ponents hi intervenien per estricte ordre alfabètic, fet que encara n'afavoria més la interdisciplinarietat). Aquesta circumstància va permetre d'oferir, tant a l'heterogeni públic assistent, com a tots els ponents, diferents punts de vista d'allò més enriquidors que van acabar demostrant que, es miri com es miri, hi ha “temps” per a tot i per a tots.

Joan FONTANA I TOUS
Universitat de Barcelona